

MEIKON LUONNONSUOJELUALUEEN ITÄOSAN JA TIMMERMOSSENIN AARNIMETSÄN LUONNON- SUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Esa Lammi
18.12.2018

MEIKON LUONNONSUOJELUALUEEN ITÄOSAN JA TIMMERMOSSENIN AARIMETSÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Suunnittelualue ja lähtötiedot	3
3 Alueen nykytila	5
3.1 Kasvillisuus ja luontotyytit	5
3.2 Alueen käyttö	14
4 Hoitotoimet	14
4.1 Tavoitteet	14
4.2 Toimenpiteet	14
5 Vaellusreitti	16
6 Lähteet ja kirjallisuus	19

Kansikuva: Vanhaa kuusikkoa Meikon korpialueen laiteilla.

Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos.

Valokuvat © Esa Lammi.

1 JOHDANTO

Meikon–Lappträskin alue on lähes 20 km²:n laajuinen Natura 2000 -alue, joka koostuu useista luonnonsuojelualueista. Kirkkonummen kunnan omistuksessa on mm. Meikon järveltä itään Timmermossenin suoalueelle ulottuva luonnonsuojelualue, joka on rauhoitettu vuonna 2006. Suojeltua aluetta on laajennettu vuonna 2018 Kirkkonummen kunnan hakemuksesta perustamalla sen itäpuolelle Timmermossenin aarnimetsä -niminen luonnonsuojelualue.

Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluyksikkö tilasi keväällä 2018 Ympäristönsuunnittelu Enviro Oy:ltä kyseisiä suojelualueita koskevan suunnitelman, jossa tarkastellaan aarnimetsän läpi Meikoon suunniteltua luontoreittiä sekä suojelualueiden kasvillisuutta, luontotyyppejä ja tarpeellisia luonnonhoitotoimia. Suunnitelman on laatinut biologi FM Esa Lammi.

2 SUUNNITTELUALUE JA LÄHTÖTIEDOT

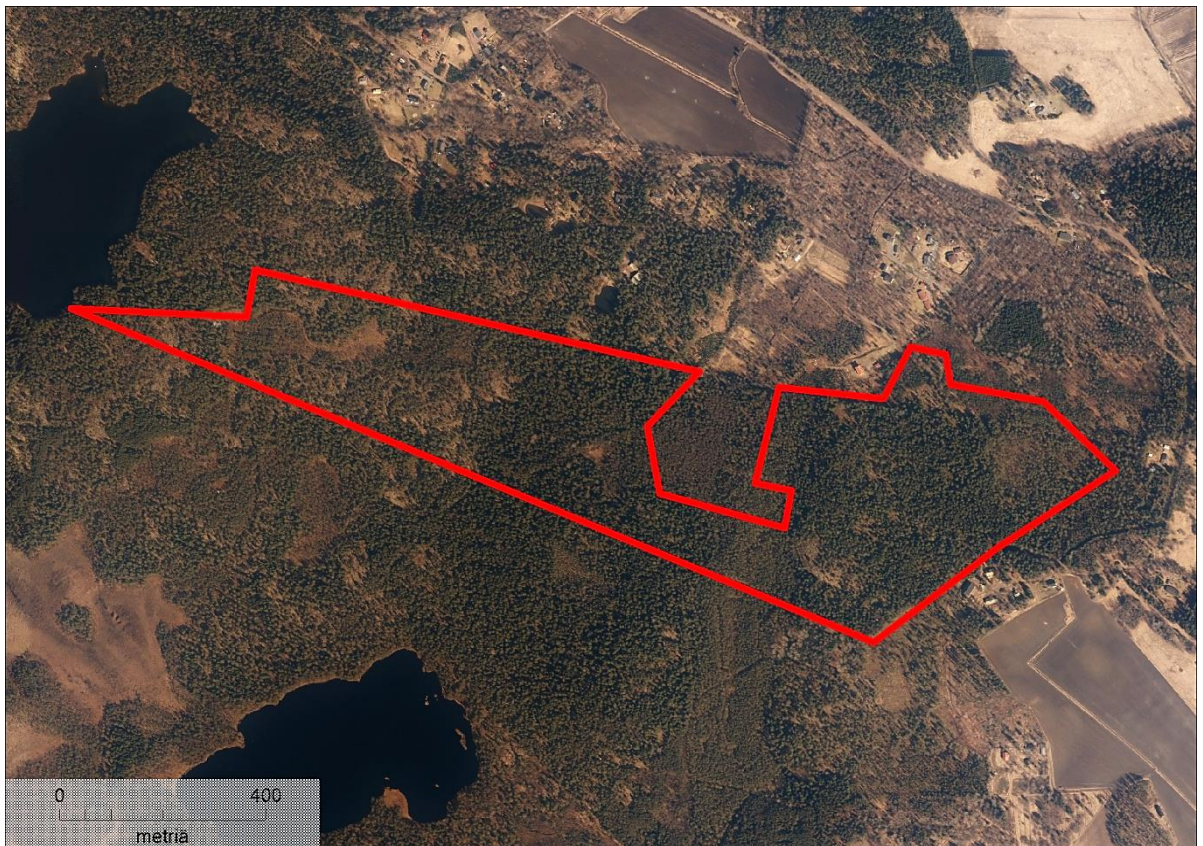
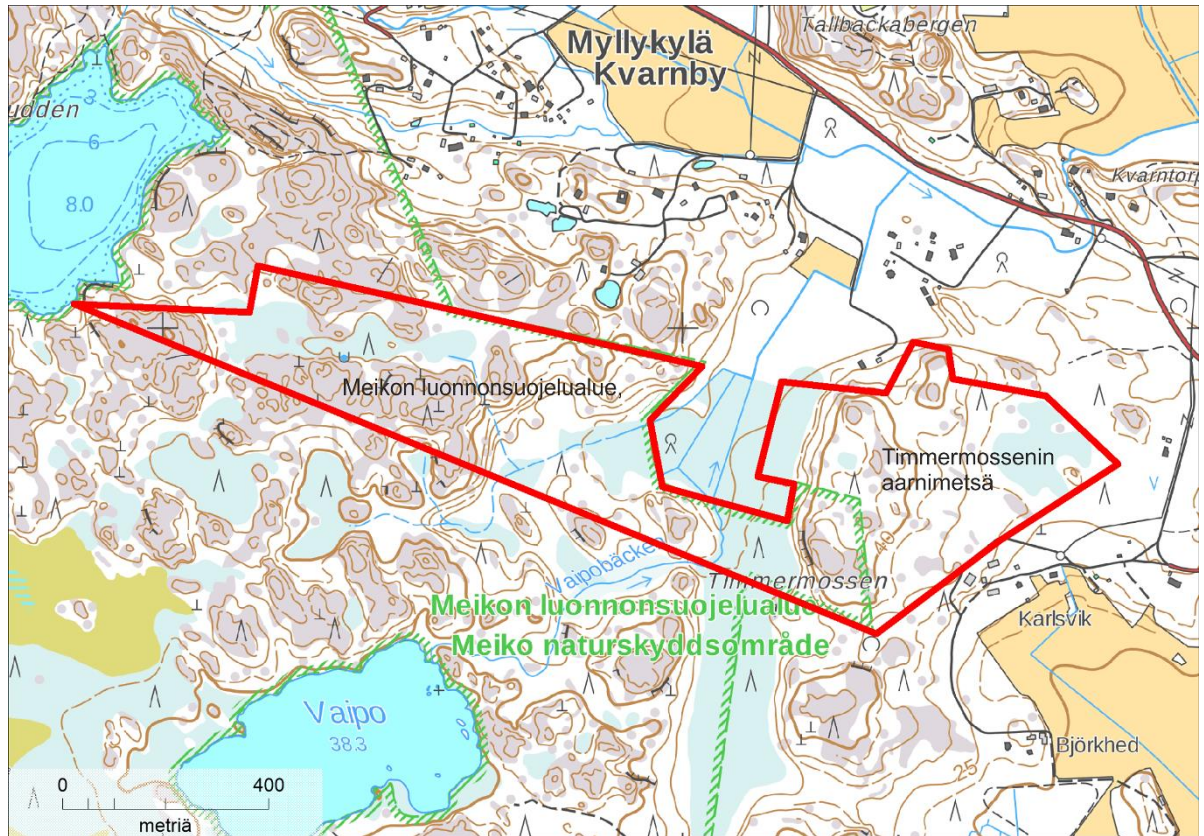
Suunnittelualue sijaitsee Myllykylässä Kirkkonummen keskustan luoteispuolella. Kaikkiaan 50 hehtaarin laajuinen alue on kahden kilometrin pituinen ja muutaman sadan metrin levyinen. Se alkaa Meikon järven itärannalta ja päätty Timmermossenin itäpuolelle (kuva 1). Suunnittelualueen länsi- ja keskiosa kuuluvat Meikon luonnonsuojelualueeseen. Itäosa on vuonna 2018 perustettua Timmermossenin aarnialueen luonnonsuojelualuetta. Timmermossenin länsipuolinen alue kuuluu laajaan Meiko-Lappträsk-nimiseen Natura 2000 -alueeseen (tunnus FI0100021), joka on suojeltu luontodirektiivin mukaisena kohteena. Suojeluperusteina on kymmenen luontodirektiivin luontotyyppiä ja liito-orava (Uudenmaan ympäristökeskus 1998). Suunnittelualueella ko. luontotyypeistä esiintyvät seuraavat:

- 9010 Borealiset luonnonmetsät
- 91D0 Puustoiset suot
- 8220 Kasvipeitteiset silikaattikalliot
- 3260 Pikkujoet ja purot.

Koko suunnittelualue on metsää ja suota. Länsiosassa on kalliomännikköä, vanhaa kuusikkoa ja kalliomaaston reunustamaa suota. Keskiosassa on Timmermossenin räme ja sen reunakorpia. Itäosa on pääosin vanhaa kangasmetsää. Suunnittelualueen luoteispuolella on luonnonsuojelualuetta, pohjoispuolella talousmetsää, eteläpuolella on luonnonsuojelualuetta ja Timmermossenin aarnimetsän ympäristössä voimakkaasti käsiteltyä talousmetsää.

Meikon luonnonsuojelualueille on tehty kymmenen vuotta sitten hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa tarkastellaan suojelualueiden luonnonoloja, alueiden käyttöä sekä kulunohjaamista (Saloniemi 2008). Silloin vielä suojelematon Timmermossenin aarnimetsä ei ollut suunnitelmassa mukana. Suunnitelmassa Meikon järven lähiympäristö on osoitettu virkistysvyöhykkeeksi, johon alueen vilkain käyttö pyritään ohjaamaan opastus- ja palvelurakenteiden avulla. Kauempana järvestä oleva alue (pääosa tämän suunnitelman alueesta) on syrjävyöhykettä, jonka läpi voi kulkea viitoitettu vaellusreitti, mutta muita rakenteita ei toteuteta.

Kuva 1. Suunnittelualue kartta- ja ilmakuvapohjalla.

Timmermossenin aarnialueelta on tehty metsäkuviokartta (Innofor 2008), jonka tiedot olivat tämän suunnitelman käytössä. Alueen luonnonoloja on tarkasteltu myös Kirkkonummen läntisen kuntakeskuksen luontoselvityksessä (Luontotieto Keiron 2014).

Alueelle tehtiin maastokatselmus 8.8. ja 30.8.2018. Ensimmäisellä käyntikerralla kartoitettiin yleispiirteisesti alueen luontotyytit ja kasvillisuus. Luontotyytit määritettiin Suomen luontotyyppien uhanalaisuus -julkaisussa (Raunio ym. 2008) käytetyn jaottelun mukaisesti. Kuvioiden puustosta ja kasvillisuudesta sekä putkilokasvistosta kirjattiin ylös tiivis yleiskuvaus. Lisäksi arvioitiin luonnonympäristön hoitotarvetta. Jälkimmäisellä käynnillä selvitettiin alueelle soveltuvia polkureit-
tejä. Toimeksiantoon ei sisällynyt lajistonselvityksiä.

3 ALUEEN NYKYTILA

Timmermossenin suoalue jakaa suunnittelun alueen kahteen osaan. Timmermos-
sen on puustoinen suo, joka on suunnittelun alueen kohdalla isovarpurämettä. Sen
itäpuolella aarnialueen reunassa on jyrkähkö kalliorinne. Aarnialue on pääosin
vanhaa, kuusivaltaista kangasmetsää. Aarnialueen itäkulmassa on puustoinen
suo.

Timmermossenin länsipuolella on männikköistä kalliomaastoa ja korpisuolahdeke,
jonka rinteillä on vanhaa kuusimetsää. Kallioalueen länsiosassa on männikköisten
kallioiden ympäröimä räme.

Alueelta rajattiin 23 luontotyyppikuviota (kuvat 2 ja 9), joiden luonnonoloja kuva-
taan seuraavassa.

3.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

Kuvio 1. Tuore kangas

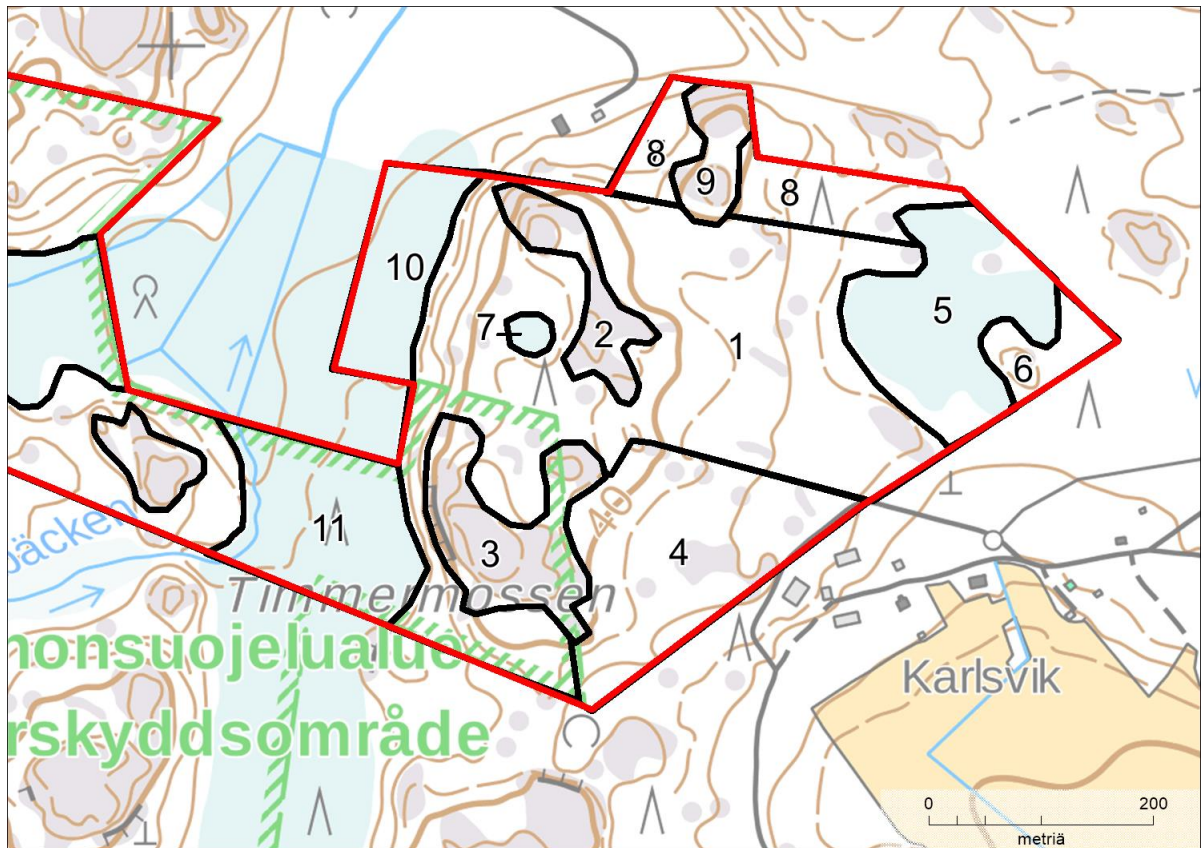
Timmermossenin aarnialueen keskiosa on vanhaa kuusimetsää, jossa on sekapuuna män-
tyä ja hieman koivua (kuva 3). Ylispuina on järeitä, yli sadan vuoden ikäisiä kuusia ja män-
tyjä, ja eri-ikäistä maalahopuuta on paikoin runsaasti. Aluskasvillisuudessa vallitsevat
mustikka, oravanmarja ja metsäkastikka. Kuviolla on siellä täällä myös pieniä soistumia
(kangaskorpia) ja kalliopaljastumia. Timmermossenin suohon viettävä rinne on jyrkkä ja
paikoin kallioinen.

Kuvio on vanhaa kuusivaltaista tuoretta kangasta, joka on luontotyyppinä vaarantunut
(VU; Raunio ym. 2008).

Kuviot 2 ja 3. Karu kalliomaasto

Harvapuustoisia vanhan kangasmetsän ympäröimiä loivapiirteisiä kallioalueita, joilla kas-
vaa kanervaa, metsälauhaa, kangasmaitikkaa, ahosuolaheinää, puolukkaa ja muita ka-
ruille, niukkaravinteisille kallioille ominaisia kasveja. Lakialueilla on puutonta poronjäkä-
likköä ja kanervikkoa. Ylispuusto on yli sadan vuoden ikäistä (kuva 4).

Kaikki selvitysalueen kalliot ovat samantyyppisiä. Ne kuuluvat karut avoimet laakeat sisä-
maakalliot -luontotyyppiin, joka on arvioitu säilyväksi (LC).

Kuva 2. Timmermossenin aarnialueen ja Meikon luonnonsuojelualan itäosan luontotyyppikuviot.

Kuva 3. Timmermossenin aarnialuetta (kuvio 1).

Kuva 4. Suunnittelualueelle ominaista karua kalliomaastoa, jonka kasvillisuus on välttynyt kulukselta. Pitkään jatkunut kuivuus tappoi kesällä 2018 lähes kaikki kallioiden nuoret koivut. Kuva on kuviolta 3.

Kuvio 4. Tuore, paikoin soistunut kangas

Timmermossenin aarnialueen kaakkoisosaa on muuta suojelualuetta nuorempaa metsää, jossa on tuoreen kankaan lisäksi pieniä männikköisiä kallioita ja varttunutta puustoa kasvavia kangaskorpilaikkuja. Puustona on kuusta, koivua ja joitakin haapoja. Lahopuuta on soistuneimmilla paikoilla melko paljon, vaikka ylispuusto ei vielä ole vanhaa (kuva 5). Kuvio rajautuu eteläpuolelta hiljattain tehtyyn hakkuuaukkoon.

Keski-ikäiset tuoreet kankaat on luontotyyppinä silmälläpidettävä (NT).

Kuva 5. Timmermossenin suojelualan kaakkoisosaa (kuvio 4).

Kuvio 5. Luonnontilainen räme

Kahden hehtaarin laajuinen räme, jonka keski- ja pohjoisosa ovat isovarpurämettä, eteläreuna on lähinnä korpirämettä ja itäinen lahdeke tupasvillarämettä. Isovarpurämeosan puusto on runsaan 10 metrin mittaista mäntyä ja nuorempaa koivua. Keloja on siellä täällä. Pohjoisreunassa suomännikkö on järeämpää. Kenttäkerroksessa on suopursua, juolukkaa, mustikkaa, suomuurainta ja isokarpalaa.

Etelä- ja itäreunan kosteilla, korpimaisilla laiteilla kasvaa tupasvillan lisäksi mm. pallosaraa, pullosaraa, juolasaraa, jouhisaraa, raatetta ja suomuurainta. Puustossa on nuorta koivua, kuusta, mäntyä sekä joitakin tervaleppiä.

Rämeen eteläpuolella on soistunutta vanhaa kuusi-mäntymetsää, jonka pohjoisreuna on mukana kuviorajauksessa.

Isovarpuräme ja tupasvillaräme ovat luontotyyppeinä elinvoimaisia (LC) koko maassa ja silmälläpidettäviä (NT) Etelä-Suomessa. Korpiräme on vaarantunut, mutta sitä on tällä suolla vain kapeana reunuksena.

Kuvio 6. Tuore kangas

Nuorta (n. 40 v) kuusta ja mäntyä kasvava tuore kangas. Suojelualan rajalla kangasmetsän ympäröimänä on pieni vanhoja mäntyjä kasvava kalliokumpare.

Kuvio 7. Luonnontilainen korpiräme

Kalliomaaston ja vanhan kangasmetsän reunustama korpiräme, jonka puusto on yli 20 metrin korkuista mäntyä ja koivua sekä nuorempaa kuusta (kuva 6). Aluskasvillisuutena on mustikkaa, juolukkaa, puolukkaa, pallosaraa ja tupasvillaa.

Korpiräme on vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuva 6. Timmermossenin korpirämettä.

8. Tuoreen kankaan istutusmännikkö

Aarnialue rajautuu pohjoisessa nuoriin talousmetsiin. Suojelualan pohjoisreuna on harventamatonta, alle kymmenen metrin korkuista istutusmännikköä, joka on noin 25 vuoden ikäistä. Aluskasvillisuudessa on tavanomaista tuoreen kankaan lajistoa.

9. Karu kallioalue

Nuoren puuston ympäröimä jäkäläpeitteinen kallio. Puustoa on harvennettu, kallion reunoilla on jäljellä muutama järeä mänty. Runsaimpia kalliokasveja ovat kanerva, metsälauha ja kalliokielo.

10. Isovarpuräme

10–15 metrin korkuista mäntyä kasvava isovarpuräme, jossa on muutama vanha turpeenottoalue ja vanhoja oja. Suo on vanhan käytön jäljiltä hieman kuivahtanut, puuston kasvu on voimistunut ja myös mustikan ja puolukan osuus varvustossa näyttää lisääntyneen. Pääosan varvustosta muodostavat suopursu, juolukka ja kanerva. Myös tupasvillaa on yleisesti.

Kuvio on edustavimmillaan itäreunalla rinteiden tyvellä, jossa kasvaa kapealla korpilaidella kuusta, koivua ja tervaleppää. Laitteilla on rinteiltä tulevien valuvesien kostuttamia pintoja, joissa kasvaa runsaasti mm. suovehkaa. Korpilaidella on myös jonkin verran laho puustoa. Innoforin (2008) mainitsemaa lähdevaikutteisuutta ei kuivana kesänä 2018 ollut nähtävissä (kuva 7). Korpilaidella on lähinnä ruohokorpea, eikä sen kasvillisuudessa todettu lähteisyydestä kertovaa kasvilajistoa.

Ruohokorpi on luontotyyppinä vaarantunut (VU). Isovarpuräme on luontotyyppinä koko massa elinvoimainen (LC), mutta Etelä-Suomessa silmälläpidettävä (NT).

Kuva 7. Timmermossenin rämeen korpilaidetta (kuvio 10).

11. Isovarpuräme

Timmermossen on luonnonsuojelualan kohdalla isovarpurämettä, jonka puusto on viitisentoista metriä korkea mäntyä. Varvuston muodostavat suopursu, juolukka ja kanerva (kuva 8). Alueella on muutama vanha oja ja rakkasammalpeitteinen vanha turvekaivanto.

Kuva 8. Timmermossen luonnonsuojelualan kohdalla.

Suon länsilaidalla on Vaiposta laskeva puro (Vaipobäcken), joka oli kesällä 2018 aivan kuiva. Kapeassa korpireunuksessa virtaava puro on 1–1,5 metriä leveä. Purossa kasvaa mm. vehkaa, terttualpia ja korpikaislaa. Ympäristö on ruohokorpea, jonka runsaimpia lajeja ovat hiirenporras, korpi-imarre, suo-orvokki ja mustikka. Lahopuustoa on runsaasti. Puron luonnontila on hyvä, joskin siihen laskee muutama kuiva, itäpuoliselta rämeeltä tuleva vanha oja.

Vaipobäcken kuuluu Natura-alueen suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin "Pikkujoet ja purot". Uhanalaisten luontotyyppien tarkastelussa (Raunio ym. 2008) se kuuluu havumetsävyöhykkeen turvemaiden latvapuroihin, joka on Etelä-Suomessa vaarantunut (VU). Puroa reunustavat ruohokorpi on myös vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuvio 12. Tuore kangas

Tuoreen kankaan kuusisekametsää. Kuvion (kuva 9) länsipuolisko on vanhaa, yli sadan vuoden ikäistä kuusikkoa, jossa on sekapuuna mäntyä ja koivua. Lahopuuta on runsaasti. Kallin itäpuolella on nuorempaa puustoa, mutta kuusilahopuuta on sielläkin melko paljon. Kenttäkerros koostuu tyyppillisistä tuoreen kankaan lajeista. Länsiosassa on paikoin lehtomaisen kankaan laikkuja.

Kuvio 13. Karu kallioalue

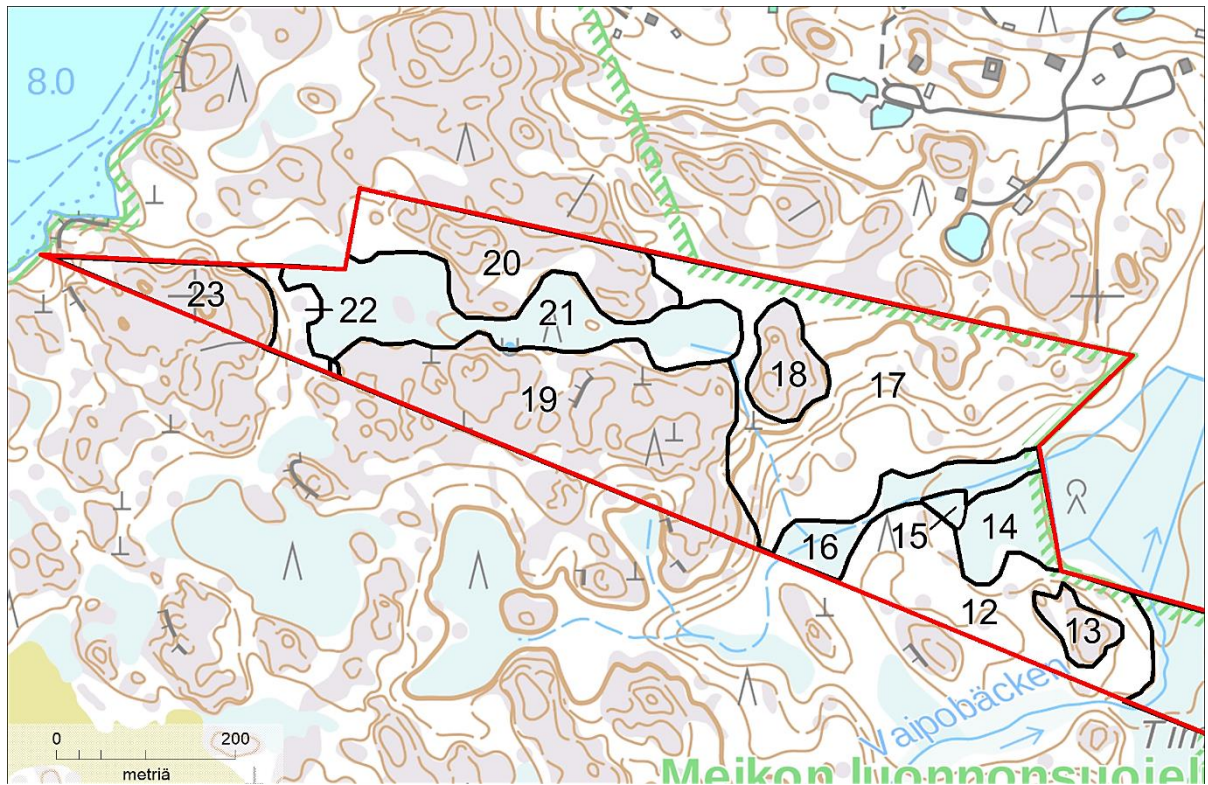
Kalliomännikköä, jonka aluskasvillisuudessa on kanervaa, mustikkaa ja muita tuoreen kankaan lajeja. Puustossa on vanhojen mäntyjen lisäksi nuorempaa kuusta. Laella on hieman avokalliota.

Kuvio 14. Kangaskorpi

Näyttävä korpialue, jossa on miltei yhtenäinen rahkasammalpeite ja harvakseltaan mustikkaa ja jouhiliukkaa. Puustossa on kuusta, koivua ja hieman mäntyä. Ylispuusto on tiheää, yli 20 metrin korkuista. Pienlahopuuta on melko paljon. Kuviolla on vanhoja, tukkeutuneita oja, ja sen luonnontila on jo pitkälle palautunut.

Kangaskorvet on vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuva 9. Suunnittelualueen länsiosan luontotyyppikuviot.

Kuva 10. Kuvion 16 läpi laskeva puro oli kesällä 2018 kuivillaan. Puron alajuoksu on suoristettu heti suojelualueen pohjoispuolella. Suojelualueen puolella on suovehka ja korpikaisla täyttävät puron laajentumia, joista luultavasti on aikanaan nostettu turvetta.

Kuvio 15. Saraneva

Pieni, ruohoinen nevalaikku, jonka kasvilajistoon kuuluvat pullosara, terttualpi, jouhivihvilä, kurjenjalka, metsäkorte, järvikortetta, luhtakastikka ja korpikaislaa. Nevan länsireunassa on puro, jossa on vehkan täyttämiä lampareita.

Saranevat on Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuvio 16. Puronvarsikorpi

Puronvartta myötäilevä korpialue, jonka puusto on vaihtelevaa. Lähempänä puroa on kituliasta kuusta ja koivua ja kauempana purosta järeeä kuusikkoa. Puron varressa kasvaa myös joitakin tervaleppiä. Pienlahopuuta on paikoin runsaasti. Puron yläjuoksu on melko luonnontilainen, mutta alajuoksua on kauan sitten kaivettu (kuva 10). Puroa reunustavassa korvessa on pieninä laikkuina kangaskorpea, metsäkortekorpea ja ruohokorpea. Kasvilajistoon kuuluvat mm. metsäkorte, metsäalvejuuri, hiirenporras, ranta-alpi, terttualpi, kurjenjalka, vehka, suokeltto, korpikastikka ja jokapaikansara. Puro oli kesällä 2018 pitkän sateettoman jakson jäljiltä kuivillaan.

Kuvio 17. Tuore–lehtomainen kangas

Laajahko alue vanhaa, yli satavuotiasta kuusimetsää, jossa on sekapuuna mäntyä ja koivua. Kuviolla on paljon järeitä kuusia ja mäntyjä ja myös melko runsaasti lahopuuta. Rinteen yläosa on tuoretta kangasta, alarinteessä on lehtomaisen kankaan laikkuja, joissa kasvaa mm. käenkaalia, oravanmarjaa sekä metsäorvokkia. Vanhin puusto on kaakkoisrinteellä, joka on kuusivaltaisinta. Ylempänä rinteessä on kalliokohtien aukottamaa metsää, jossa kasvaa kuusten lisäksi mäntyä ja koivua.

Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat on vaarantunut (VU) luontotyyppi. Alarinteellä laikkuittain esiintyvä vanha kuusivaltainen lehtomainen kangas on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi.

Kuvio 18. Karu kallioalue

Kallioalue, jonka alarinteellä on vanhaa, järeeä männikköä ja yläosassa nuorempia mäntyä ja joitakin keloja. Kenttäkerros on laajalti jäkälä- ja sammalpeitteistä. Putkilokasvistossa vallitsevat kanerva ja puolukka.

Kuva 11. Suunnittelualueen länsipäälle ominaista kalliomaastoa (kuvio 19).

Kuviot 19, 20 ja 23. Karuja kallioalueita

Laajimmat kallioalueet ovat hyvin samantyyppisiä loivasti kumpuilevia kallioita. Niissä kasvaa vaihtelevan ikäistä, mutta enimmäkseen vanhaa männikköä, joka on pääosin alle kymmenmetristä. Puusto on väljää ja osa silokalliopinnoista on kokonaan puuttomia. Kalliopinnoilla on kanervaa, puolukkaa, kangasmaitikaa, jäykkärölliä, poronjäkäliä, isohirvenjäkälää, seinäsammalta, karhunsammalia, kivitierasammalta, kiviharmosammalta sekä muita niukkaravinteisten kallioiden kasveja. Kalliopainanteissa on pieniä soistumia, joiden kasvilajistoon kuuluvat suopursu, mustikka, juolukka, pullosara ja virpapaju. Kaikkien kallioiden kasvillisuus oli kesällä 2018 kuluttunutta. Suurin osa koivuista ja osa katajistakin oli kuollut kuivuuteen.

Kaikki selvitysalueen länsiosan kalliot (kuviot 18, 19, 20 ja 23) kuuluvat karut avoimet laakeat sisämaakalliot -luontotyyppiin, joka on arvioitu säilyväksi (LC; Raunio ym. 2008).

Kuvio 21. Kalliomaaston suo

Kalliomaaston notkelmaan syntynyt kapea, lähes puolen kilometrin pituinen suoalue, joka koostuu useista suotyypeistä. Kohteen itäisin laajentuma on vanhan ojituksen kuivattama sarakorpea, jossa kasvaa lähes 20 metrin mittaista riukumaista koivikkoa ja nuoria kuusia. Kenttäkerroksessa on mm. pullosaraa, jokapaikansaraa, tupasvillaa, joughiluikkaa ja tähtisaraa. Kuolleista kuusista päätellen suon itäpää on alkanut vettyä uudelleen.

Keskemmällä suota on tiheäpuustoista mustikkakorpea, joka muuttuu suon keskiosan laajentumassa luonnontilaiseksi sararämeeksi. Rämeellä kasvaa pullosaraa, joughisaraa, tupasvillaa, pyöreälehtikihokkia, valkopiirtoheinää, leväkköä ja suokukkaa, mätäspinnoilla vallitsee kanerva. Puusto on 4–10 metrin korkuista mäntyä (kuva 12). Suon läntisin osa on tyyppillistä isovarpurämettä, jonka puustona on kymmenmetristä mäntyä.

Suon laiteilla kallioalueiden reunoilla on varttunutta ja vanhaa männikköä. Eteläreunassa on karttoihin merkitty lähde, jonka puolentoista metrin levyinen silmäke oli kuivana kesänä 2018 täysin kuiva.

Sarakorpi ja sararäme ovat vaarantuneita (VU) luontotyyppejä.

Kuva 12. Kalliosuon sararämettä.

Kuvio 22. Tuore kangas

Kallioalueen rinteeseen vanhaa sekametsää, jonka ylispuusto on mäntyvaltaista. Nuorempa puustona on kuusta ja koivua. Aluskasvillisuudessa on tavanomaista tuoreen kankaan lajistoa. Kuvion läpi kulkee suon reunan suuntainen ulkoilupolku, jota pitkin on liikkunut myös maastopyörillä.

Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat on vaarantunut (VU) luontotyyppi.

3.2 Alueen käyttö

Suunnittelualueella on runsaasti polkuja, mutta suurin osa niistä on vähän käytettyjä, osin eläinten ylläpitämiä. Käytetyimmät polut sijaitsevat alueen länsipäässä, jossa on Meikon järveä kiertävä ulkoilupolku ja siitä kaakkoon suuntautuva, maastopyöräilyynkin käytetty polku. Molemmat kulkevat suunnittelualueen kapean länsipään läpi. Lisäksi länsipään suoalueen eteläpuolella on runsaasti käytetty, VaiPON rantaan vievä polku.

Retkeilyä palvelevia rakenteita tai merkittyjä polkuja alueella ei ole. Patikoinnin lisäksi aluetta todennäköisesti käytetään marjastukseen ja sienestykseen. Alueella liikkuminen näyttää ohjautuneen hyvin poluille, sillä niiden ulkopuolella ei ole nähtävissä ulkoilukäytön jälkiä.

4 HOITOTOIMET

4.1 Tavoitteet

Suunnittelualueen metsät ovat vanhoja kuusivaltaista metsiä ja männikköisiä kalliometsiä. Alueella ei ole Timmermossenin aarnimetsän pohjoisinta kuvioita (kuvio 8, kuva 2) lukuun ottamatta metsiä, joita hoitamalla voitaisiin parantaa puuston ikärakennetta ja puulajisuhteita tai lisätä merkittävästi lahopuun määrää. Kuusten varjostuksesta kärsiviä lehtolaikkuja tai jalopuuesiintymiä alueella ei ole.

Kuvion 8 tiheää, alle kymmenen metrin korkuista tuoreen kankaan istutusmännikköä olisi mahdollista järeyttää puustoa harventamalla. Toimenpiteestä saatava hyöty jäänee kuitenkin kyseenalaiseksi, sillä hoidettava kuvio olisi pieni ja rajautuu suojelualueen ulkopuolella samantyyppiseen nuoreen metsään. Suunnitelmassa ei esitetä metsiin kohdistuvia luonnonhoitotoimia.

Alueen soista Timmermossen on ojitettu ja myös Timmermossenin länsipuolen korpialueella on vanhoja ojia. Ojien tukkiminen on soiden ennallistamiseen sopiva menetelmä.

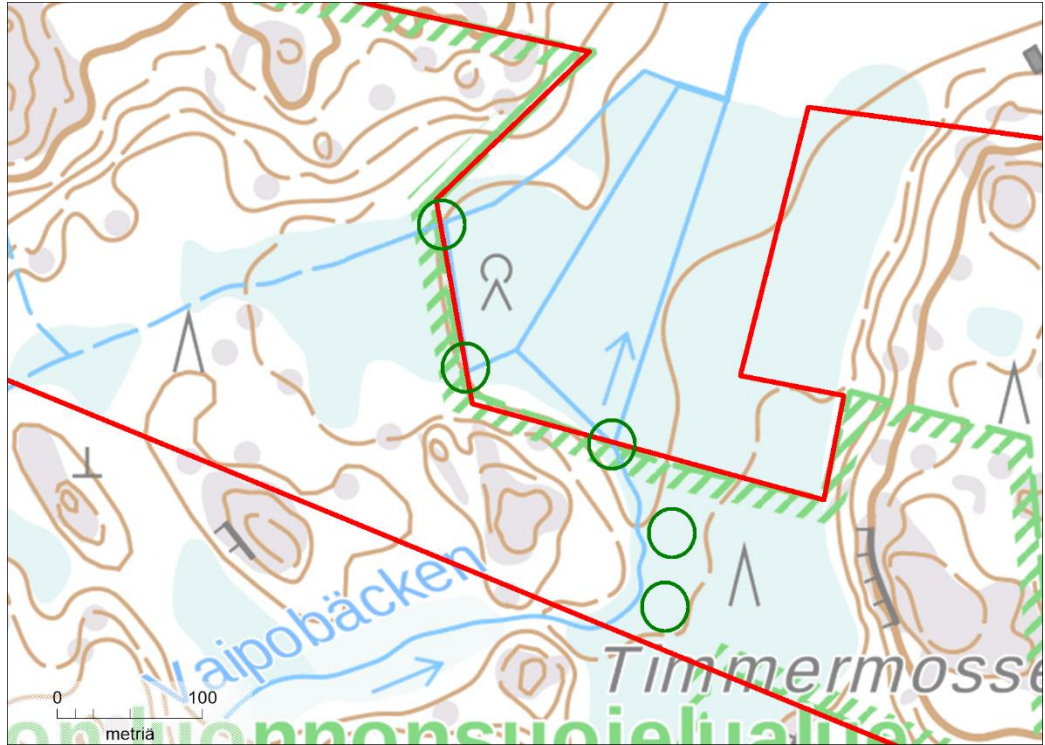
4.2 Toimenpiteet

Timmermossen

Timmermossen ja sen länsipuolinen korpi (kuviot 11 ja 14–16) on ojitettu kauan sitten. Vanhat ojat eivät todennäköisesti enää kuivata soita lisää. Alueen suot olivat kesällä 2018 hyvin kuivia, eikä suo-ojissa ollut vettä. Ojien tukkiminen voisi silti

parantaa soiden luonnontilaa. Parhaimmat kohteet todennäköisesti sijaitsevat suojelualan rajalla, josta alkaa tiheämpi suo-ojikko (kuva 13). Mahdollisia kohteita voisivat olla myös Timmermossenin vanhat, Vaipobäckeniin laskevat ojat. Ojien tukkimisen merkitystä ja sopivia toimenpidealueita oli hyvin vaikea arvioida poikkeuksellisen kuivana kesänä. Ojien tukkimisesta saatavien hyötyjen arvioiminen vaatisi lisäselvityksiä.

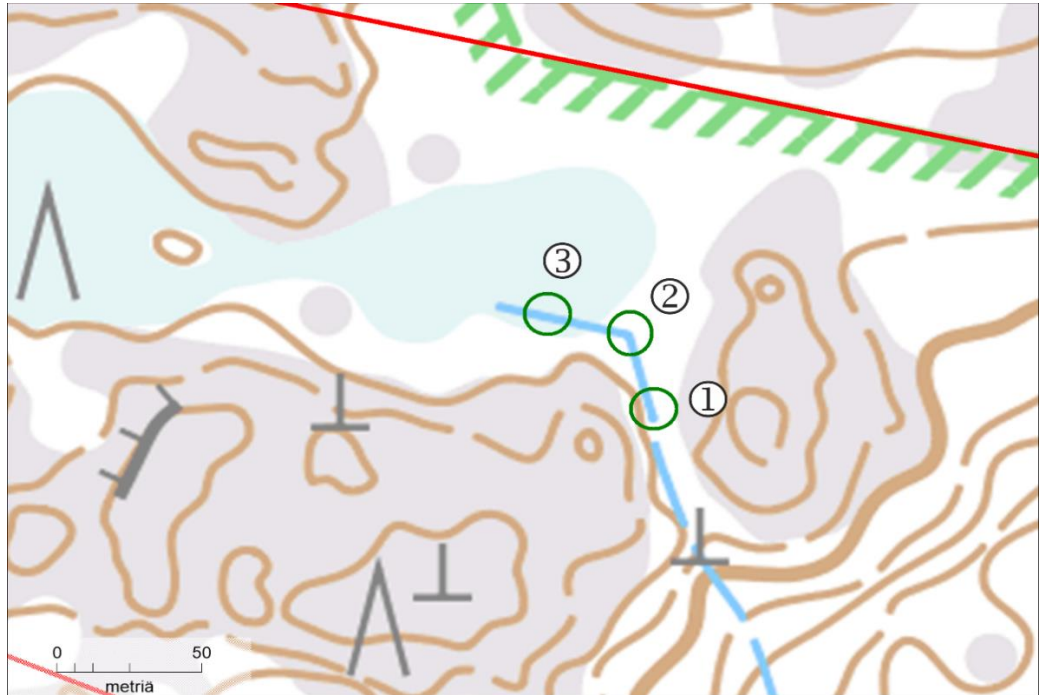
Kuva 13. Kohteita, joissa ojan tukkiminen saattaisi parantaa suojelualan suoluonnon tilaa.

Länsipään suo

Suunnittelualueen länsipäässä olevan, kallioiden ympäröimän suon itäpää on karsinnyt kauan sitten tehdystä ojituksesta. Suon eteläreunaan on kaivettu kahden metrin levyinen, miltei sadan metrin pituinen oja. Sen jatkeena on metsärinteeseen laskeva noin metrin levyinen noro, jota alkupäätä on kaivettu. Suon reunaoja oli kesällä kuivillaan, mutta leveänä ojana se jouduttaa suon kuivumista keväisin. Suolta laskeva noro on suualueeltaan hieman tukkeutunut, mutta sekin luultavasti padottaa vettä vain kesäaikaan.

Suoalue sijaitsee Natura-alueen puolella ja se kuuluu puustoiset suot -luontotyyppiin, joka on Natura-alueilla priorisoitu eli ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Suon ennallistaminen on Natura-alueen suojelutavoitteiden mukaista. Veden viipymää ja suon kesäaikaisia kosteusoloja on mahdollista parantaa patoamalla laskunoron suu. Metrin levyiseen uomaan kallioalueiden väliselle kynnykselle tehty pato (kohde 1, kuva 14) olisi pieni. Padon rakenteissa voidaan käyttää puuta ja vanhoista kaivupenkoista saatavaa ainesta.

Kuva 14. Länsipään suulle esitetyt toimenpiteet. 1 = laskunoron patoaminen, 2 ja 3 = mahdolliset padot suon leveään reunaojaan.

Suon vesitaloutta auttaisi myös reunaojan kulmaan tehty ja kauemmaksi leveään reunaojaan tehty pato (kohteet 2 ja 3). Niiden toteuttaminen saattaa kuitenkin olla hankalaa ilman muualta tuotua maa-ainesta. Mahdollisuudet ojan patoamiseen on hyvä selvittää laskunoron suulle tehtävää patoa toteutettaessa.

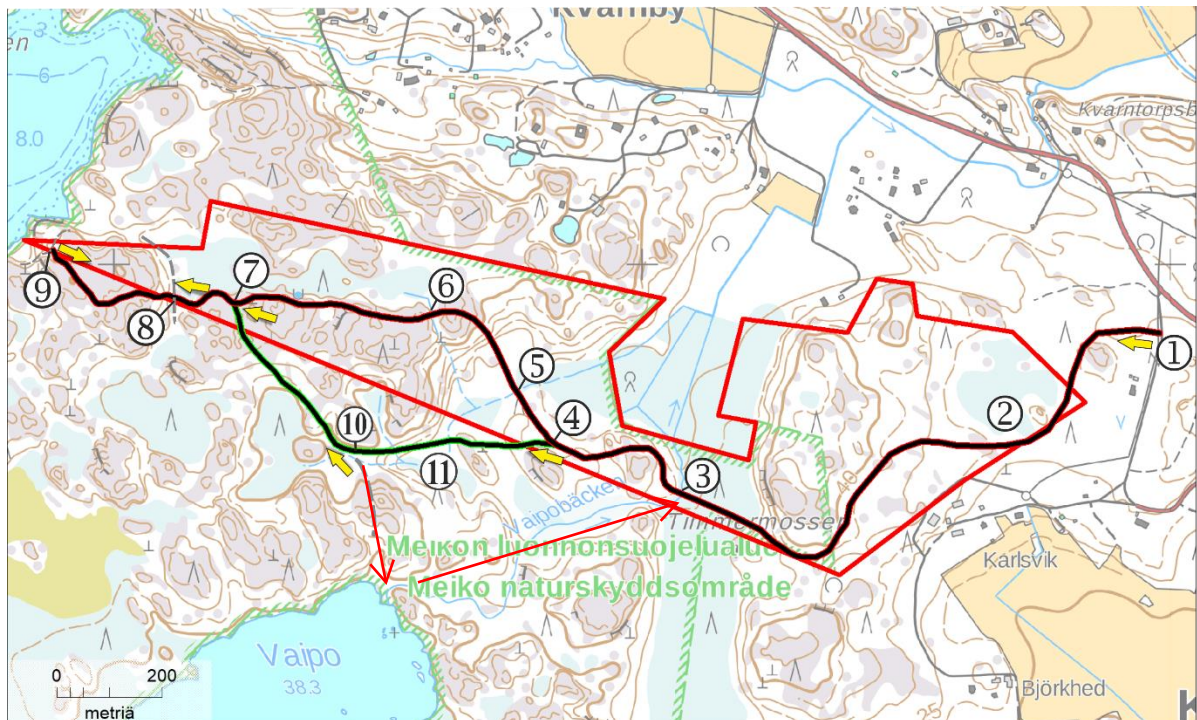
5 VAELLUSREITTI

Suunnittelualue sopii hyvin ulkoilukäyttöön, sillä se on rauhallinen ja luonnonoloita monipuolinen. Alueella ei myöskään tiedetä esiintyvän ihmisistä herkästi häiriintyviä eläinlajeja.

Alueelle sopii vaellusreitti, joka noudattaa olemassa olevia polkuja siellä missä niitä on käytettävissä. Reitti tulee merkitä maastoon viitoin ja esimerkiksi samantyyppisillä puihin kiinnitetyillä merkeillä kuin Meikon muut reitit. Reitin perustamiskustannukset jäävät pieniksi, sillä hankalia ojan ylityskohtia tai muita rakenteita vaativia kohtia on vähän. Pitkiä pitkospuuosuuksia ei tarvita. Reitin perustaminen ei edellytä isojen puiden kaatamista, mutta yksittäisten pienten puiden tai oksien poistaminen saattaa paikoin olla tarpeen.

Sopiva reitti on merkitty kuvan 15. Reitin pituus on 2,6 kilometriä. Reitti alkaa tien varresta suojelualan itäpuolelta. Reitin alkupäähän olisi hyvä rakentaa pieni pysäköintipaikka. Reitin alkuun voisi pystyttää myös reitistä ja luonnonsuojelualueista kertovan opastaulun. Reitin alku viitoitetaan. Reitti kulkee Timmermossenin aarnimetsän suon itäpuolitse (nro 2). Sieltä se jatkaa aarnimetsän läpi. Reitti noudattaa metsäalueen eteläosassa olemassa olevaa polkua, joka kääntyy suojelualan eteläreunan tuntumassa Timmermossenille. Suon yli menee kapea, mutta seurattavissa oleva polku.

Kuva 15. Suunnittelualueelle sopiva vaellusreitti. Numerointi viittaa tekstiin. Polkujen haarautumiskohdassa tarpeelliset viitat on merkitty nuolilla. Lisäys 26.5.2019: Palautteen perusteella eteläinen reitti muutetaan kohdasta 10 kulkemaan Vaipon kautta.

Suon ylittämiseen ei kesäaikaan tarvitse pitkospuita. Keväisin suon reunaosat saattavat olla märkiä ja hieman upottavia. Poikkeuksellisen kuivana kesänä 2018 reunoissakaan ei ollut upottavaa pintaa eikä vettä. Pitkospuiden tarve on kuitenkin hyvä arvioida uudelleen keväällä, jolloin suo on märimmillään.

Timmermossenin länsireunassa virtaava Vaipobäcken on puolentoista metrin levyinen puro (nro 3). Sen ylittäminen tulva-aikoina on hankalaa. Puron yli tulisi rakentaa kevyt kävelysilta. Vaipobäckenin länsipuolinen mäki on hyvä kiertää pohjoispuolitse. Olemassa oleva polku on tässä kohdin heikko. Perustettava polku on helpoin tehdä alarinteeseen, mutta reittiä ei kannata viedä aivan suon laitaa kosteapohjaisen maaston takia.

Lännempänä (nro 4) reitille on kaksi vaihtoehtoa, jotka molemmat voidaan toteuttaa luonnonolojen puolesta. Pohjoisempi reitti kulkee vanhan kuusimetsän läpi kalliomaastoon. Eteläisempi reitti yhdistyy Vaipoon menevään reittiin suunnittelualueen ulkopuolella Metsähallituksen hallinnassa olevalla suojelualueella. Reittien haarautumiskohdassa tarvitaan viitta.

Pohjoisempi reitti ylittää korpialueella olevan metsäpuron (nro 5). Puro on reitin kohdalla matala, noin kahden metrin levyinen. Puro on kesäisin lähes kuiva, mutta muulloin hankalasti ylitettävä. Puron kohdalle on syytä rakentaa noin kolmen metrin pituinen kävelysilta.

Puron pohjoispuolella nykyinen polku erottuu heikosti. Se nousee loivaa rinnettä pitkin kalliialueelle suon itäpuolelle. Kallion länsipuolella polku ylittää suolta laskevan noron (nro 6). Noron ylityksen voidaan käyttää pitkospuita. Lännempänä

reitti kulkee kallioharjanteella, jossa on kapea polku (kuva 17). Reitti yhtyy 400 metrin päässä Vaipon ja Meikon väliseen polkuun (nro 7), joka erottuu kalliomaastossa muita polkuja selvästi käytetympänä.

Eteläisempi vaihtoehto (nro 11) seuraa maastossa huonosti erottuvaa polkua. Se kulkee pienen kalliomäen yli ja jatkaa soistuneen notkelman ja vanhan kuusikon läpi Vaipolta tulevaan polkuun (nro 10). Reitti ei todennäköisesti tarvitse pitkos-puita tai muita rakenteita. Vaipon polun risteyskohta on hyvä viitoittaa.

Reitti jatkuu leveää polkua pitkin kallioisessa metsämaastossa. Eteläisemmän ja pohjoisemmän reitin yhtymäkohdassa (nro 7) tarvitaan viitta. Toinen viitta on hyvä olla lännempänä kallioiden välisessä notkelmassa, jonne tulee polku pohjoisesta (nro 8). Notkelma on kostea ja liejuinen. Lyhyet pitkospuut (5 m) helpottaisivat sen ylittämistä. Pitkospuut ovat tarpeen myös maaston kulumisen vähentämiseksi, sillä polku levenee ulkoilijoiden kiertäessä märkää kohtaa.

Länteen Meikon rantaan kulkee valmis polku maisemallisesti näyttävässä kalliomaastossa. Polku yhtyy suunnittelualan rajan tuntumassa Meikon rantoja myötäilevään ulkoilupolkuun (nro 9). Polun alku olisi tulisi merkitä viitalla.

Polkureitin rakenteisiin liittyvät työt on hyvä tehdä kesäkauden (1.5.–31.7.) ulkopuolella. Tarvikeaineiden kuljetus on tehtävä talvikaudella, jolloin alueella voidaan liikkua moottorikelkalla ilman, että maastoon jää jälkiä.

Kuva 17. Polku kalliomaastossa reittikohteen 6 länsipuolella.

6 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Innofor Oy 2008: Metsäsuunnitelmakartta ja selostus. Ote Myllykylän alueelta. – Innofor ja Kirkkonummen kunta.
- Luontotieto Keiron 2014: Läntinen kuntakeskus, Pikkalanlahti, Kantvik ja Pippuri. Luontonselvitys 2012–2013. – Julkaisematon selvitysraportti, Keiron ja Kirkkonummen kunta.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 8/2008:1–264.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008:1–572.
- Saloniemi, H. 2008: Meikon suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu, sarja C 000 (julkaisematon pdf). 84 s.
- Uudenmaan ympäristökeskus 1998: Meiko-Lapträsk. – Natura-tietolomake ja kartta.